

Metodický pokyn k vráteniu dane z pridanej hodnoty uplatnenej v cenách tovarov a služieb podľa ustanovení § 55a až § 55g zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov

Finančné riaditeľstvo SR vydáva aktualizovaný metodický pokyn k vráteniu dane z pridanej hodnoty uplatnenej v cenách tovarov a služieb podľa ustanovení § 55a až § 55g zákona č. 222/2004 zákona o DPH v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“). Týmto metodickým pokynom sa ruší metodický pokyn č. 11/550/2011 k vráteniu dane z pridanej hodnoty uplatnenej v cenách tovarov a služieb podľa ustanovení § 55a až § 55g zákona č. 222/2004 zákona o DPH v znení neskorších predpisov.

V dôsledku prijatia smernice Rady 2008/9/ES z 12.februára 2008, ktorou sa ustanovujú podrobné pravidlá pre vrátenie dane z pridanej hodnoty ustanovené v smernici Rady 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (ďalej len smernica 2006/112/ES) zdaniteľným osobám, ktoré nie sú usadené v členskom štáte vrátenia dane, ale ktoré sú usadené v inom členskom štáte, došlo s účinnosťou od 1.10.2010 v zákone o DPH k úprave podmienok pri vrátení dane zahraničným osobám, ktoré nie sú usadené v členskom štáte vrátenia dane, ale ktoré sú usadené v inom členskom štáte EÚ. Tieto pravidlá upravujú na jednej strane vrátenie dane zdaniteľným osobám, ktoré sú usadené v inom členskom štáte (t.j. zahraničným osobám z iných členských štátov – úprava v § 55a až § 55e zákona o DPH) a na druhej strane určujú postup platiteľa dane v tuzemsku, ktorý žiada o vrátenie dane uplatnenej v cenách tovarov a služieb nakúpených v inom členskom štáte alebo pri tovare, ktorý bol dovezený do iného členského štátu (t.j. platiteľa dane registrovaného podľa § 4 alebo § 4b zákona o DPH – úprava v § 55f až § 55g zákona o DPH). Pri vrátení dane zahraničným osobám z iných členských štátov je miestne príslušný správca dane Daňový úrad Bratislava a žiadosti sa akceptujú len v elektronickej forme. V prípade platiteľa dane v tuzemsku registrovaného podľa § 4 alebo 4b zákona o DPH v tuzemsku sa žiadosť podáva elektronickými prostriedkami prostredníctvom elektronického portálu zriadeného členským štátom usadenia (t.j. prostredníctvom elektronického portálu finančnej správy SR).

Podmienky spolupráce medzi daňovými orgánmi členského štátu usadenia a členského štátu vrátenia dane upravuje nariadenie Rady (EÚ) č. 904/2010 o administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty, ktoré stanovuje okrem iného pravidlá a postupy umožňujúce výmenu a uchovávanie informácií elektronickými prostriedkami v súvislosti s vrátením dane zdaniteľným osobám.

Tento metodický pokyn sa zaoberá postupom pri:

1. vrátení dane **zahraničným osobám, ktoré majú v inom členskom štáte** sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň, bydlisko alebo sa v inom členskom štáte obvykle zdržiavajú (§ 55a až § 55e zákona o DPH),
2. podaní žiadosti o vrátenie dane v inom členskom štáte **platiteľmi dane** registrovanými podľa § 4 alebo § 4b zákona o DPH (§ 55f až § 55g zákona o DPH).

1. diel Vrátenie dane zahraničnej osobe z iného členského štátu

Zahraničná osoba, ktorá má v inom členskom štáte sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň, bydlisko alebo sa v inom členskom štáte obvykle zdržiava a žiada o vrátenie dane (žadateľ o vrátenie dane), má nárok na vrátenie dane z tovaru a služby, ktoré jej dodal platiteľ dane v tuzemsku, a nárok na vrátenie dane vyrubenej pri dovoze tovaru v tuzemsku za podmienok a v rozsahu podľa § 55a odsekov 2 až 5 a § 55b až § 55e zákona o DPH.

1. oddiel Podmienky pre uplatnenie nároku na vrátenie dane

Aby žiadateľ mohol žiadať o vrátenie dane, musí splniť nasledovné podmienky (§ 55a ods. 2):

- je identifikovaný pre daň v členskom štáte, v ktorom má sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň, bydlisko alebo v ktorom sa obvykle zdržiava,
- v období, za ktoré podáva žiadosť o vrátenie dane, nemal v tuzemsku sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň ani bydlisko a ani sa v tuzemsku obvykle nezdržiaval,
- v období, za ktoré podáva žiadosť o vrátenie dane, nedodal tovar ani službu v tuzemsku s výnimkou dodania

1. prepravných služieb a s nimi súvisiacich doplnkových služieb, ktoré sú oslobodené od dane podľa § 47 ods. 6, 8, 10, 12 a § 48 ods. 81 zákona o DPH,
2. služby a dodania tovaru s inštaláciou alebo montážou, ak je osobou povinnou platiť daň príjemca podľa § 69 ods. 2 a 3 a 122 zákona o DPH,
3. tovaru podľa § 13 ods. 1 písm. e) a f), ak je osobou povinnou platiť daň osoba, ktorej je tento tovar dodaný podľa § 69 ods. 93 zákona o DPH,
4. tovaru z tuzemska do iného členského štátu, ktorý bol dovezený z tretieho štátu žiadateľom, ktorý bol zastúpený daňovým zástupcom podľa § 69a a dodania tovaru z tuzemska do iného členského štátu alebo do tretieho štátu, ktorý bol nadobudnutý zahraničnou osobou v tuzemsku z iného členského štátu, a zahraničná osoba bola zastúpená daňovým zástupcom podľa § 69aa zákona o DPH,
5. tovaru v rámci trojstranného obchodu podľa § 45, na ktorom sa zúčastnil ako prvý odberateľ a osobou povinnou platiť daň je druhý odberateľ.

S účinnosťou od 1.1.2018 na základe článku 204 smernice 2006/112/ES bola zavedená v § 69aa zákona o DPH možnosť osobitného daňového zastúpenia pre zahraničnú osobu v prípade, ak zahraničná osoba nadobúda tovar v tuzemsku z iného členského štátu a tento tovar nadobúda na účely jeho dodania do iného členského štátu s oslobodením od DPH podľa § 43 zákona o DPH, alebo na účely jeho vývozu s oslobodením od DPH podľa § 47 zákona o DPH, alebo na účely jeho dodania formou zásielkového predaja s miestom dodania v inom členskom štáte. Ustanovenie § 55a ods. 2 písm. c) bod 4 zákona o DPH umožňuje zahraničnej osobe usadenej v inom členskom štáte, aby požiadala o vrátenie dane formou refundácie DPH, aj keď bude za obdobie, za ktoré žiada vrátiť DPH z kúpy tovarov a služieb v tuzemsku, uskutočňovať zdaniteľné obchody v tuzemsku v rozsahu, na ktoré si zvolí daňového zástupcu podľa § 69aa zákona o DPH.

¹§ 47 ods. 6 zákona o DPH: „Oslobodené od dane sú služby vrátane prepravných a s nimi súvisiacich doplnkových služieb, iné ako služby oslobodené od dane podľa § 28 až 41, ktoré sú priamo spojené s vývozom tovaru a s tovarom pod colným opatrením podľa § 18 ods. 2.“

§ 47 ods. 8 zákona o DPH: „Oslobodené od dane je dodanie, oprava, úprava, údržba a nájom námorných plavidiel podľa odseku 7 písm. a) a b), dodanie, oprava, údržba a nájom vybavenia vrátane rybárskej výbavy a dodanie iných služieb nevyhnutne spojených s námornými plavidlami.“

§ 47 ods. 10 zákona o DPH: „Oslobodené od dane je dodanie, oprava, údržba a nájom lietadiel užívaných leteckým dopravným, ktorý vykonáva prevažne medzinárodnú dopravu za odplatu, dodanie, oprava, údržba a nájom vybavenia inštalovaného alebo používaného v týchto lietadlách a dodanie iných služieb potrebných priamo pre tieto lietadlá alebo ich náklad.“

§ 47 ods. 12 zákona o DPH: „Oslobodené od dane je obstaranie dodania tovarov a služieb podľa odsekov 1 až 11, ak sa obstaranie vykoná v mene a na účet inej osoby, a ďalej je oslobodené od dane obstaranie tovarov a služieb uskutočnené mimo územia Európskej únie, ak sa obstaranie vykoná v mene a na účet inej osoby; oslobodenie od dane sa nevzťahuje na obstaranie služieb cestovného ruchu, ktoré sú dodané v inom ČŠ.“

§ 48 ods. 8 zákona o DPH: „Oslobodené od dane sú služby vzťahujúce sa na dovážaný tovar, ak hodnota týchto služieb je zahrnutá do základu dane podľa § 24.“

²§ 69 ods. 2 zákona o DPH: „Zdaniteľná osoba, ktorá má sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň alebo bydlisko v tuzemsku, je povinná platiť daň pri službách uvedených v § 16 ods. 1 až 4, 10 a 11 a pri tovare okrem tovaru dodaného formou zásielkového predaja, ktoré jej dodala zahraničná osoba z iného členského štátu alebo zahraničná osoba z tretieho štátu, ak miesto dodania služby alebo tovaru je v tuzemsku.“

§ 69 ods. 3 zákona o DPH: „Zdaniteľná osoba a právnická osoba, ktorá nie je zdaniteľnou osobou a je registrovaná pre daň podľa § 7, sú povinné platiť daň pri službe dodanej zahraničnou osobou z iného členského štátu alebo zahraničnou osobou z tretieho štátu, ak je miesto dodania služby podľa § 15 ods. 1 v tuzemsku.“

§ 69 ods. 12 zákona o DPH: „Platiteľ, ktorý je príjemcom plnenia od iného platiteľa, je povinný platiť daň vzťahujúcu sa na a) dodanie kovového odpadu a kovového šrotu v tuzemsku; kovovým odpadom a kovovým šrotom sa rozumie kovový odpad a kovový šrot z výroby alebo z mechanického opracovania kovov a kovové predmety ďalej už nepoužiteľné vzhľadom na ich zlomenie, rozrezanie, opotrebenie alebo z podobných dôvodov; b) prevod emisných kvót skleníkových plynov podľa osobitného predpisu^{28b)} v tuzemsku; c) dodanie nehnuteľnosti alebo jej časti v tuzemsku, ktorú sa dodávateľ rozhodol zdaňovať podľa § 38 ods. 1; d) dodanie nehnuteľnosti alebo jej časti v tuzemsku, ktorá bola predaná dlžnou osobou uznanou súdom alebo iným štátnym orgánom v konaní o nútenom predaji;^{28c)} e) dodanie tovaru, ktorý je predmetom záruky zabezpečujúcej pohľadávku veriteľa, pri výkone práva z tejto záruky;^{28d)} pri zabezpečovanom prevode práva je príjemcom plnenia platiteľ, ktorého pohľadávka bola zabezpečená, a platiteľ, ktorý nadobudol predmet záruky; f) dodanie tovarov patriacich do kapitoly 10 a 12 Spoločného colného sadzovníka,^{28da)} ktoré nie sú bežne určené v nezmenenom stave na konečnú spotrebu; g) dodanie tovarov patriacich do kapitoly 72 Spoločného colného sadzovníka^{28da)} a do položiek 7301, 7308 a 7314 Spoločného colného sadzovníka,^{28da)} iných ako uvedených v písmene a); h) dodanie mobilných telefónov, ktoré sú vyrobené alebo prispôbené na použitie v spojení s licencovanou sieťou a fungujú na stanovených frekvenciách bez ohľadu na to, či majú alebo nemajú iné využitie, ak základ dane vo faktúre za dodanie mobilných telefónov je 5 000 eur a viac; i) dodanie integrovaných obvodov, ako sú mikroprocesory a centrálné spracovateľské jednotky, v stave pred zabudovaním do výrobkov pre konečného spotrebiteľa, ak základ dane vo faktúre za dodanie integrovaných obvodov je 5 000 eur a viac; j) dodanie stavebných prác vrátane dodania stavby alebo jej časti podľa § 8 ods. 1 písm. b), ktoré patria do sekcie F osobitného predpisu,^{28db)} a dodanie tovaru s inštaláciou alebo montážou, ak inštalácia alebo montáž patrí do sekcie F osobitného predpisu.^{28db)}“

³§ 69 ods. 9 zákona o DPH: „Platiteľ alebo osoba registrovaná pre daň podľa § 7 alebo 7a, ktorej je dodaný tovar podľa § 13 ods. 1 písm. e) a f), je povinný platiť daň pri tomto tovare, ak je dodaný zahraničnou osobou.“

Príklad č. 1

Zahraničná osoba identifikovaná pre DPH v Českej republike nakúpila v tuzemsku od slovenského platiteľa dane SK1 tovar, ktorý následne predala inému platiteľovi SK2 v tuzemsku. Podľa § 69 ods. 2 zákona o DPH je pri tejto transakcii osobou povinnou platiť daň platiteľ dane SK2 – príjemca tovaru od zahraničnej osoby, čím je splnená podmienka § 55a ods. 2 písm. c) bod 2 zákona o DPH. Zahraničná osoba má nárok na vrátenie dane a Daňový úrad Bratislava sumu dane z pridanej hodnoty uplatnenú platiteľom za predaj tovar vráti.

Ak by tento tovar predala v tuzemsku zahraničnej osobe z iného členského štátu, nemá nárok na vrátenie dane, pretože v tomto prípade nie je možné na zahraničného odberateľa preniesť daňovú povinnosť v zmysle § 69 ods. 2 zákona o DPH. V takom prípade by zahraničná osoba z Českej republiky bola povinná podať žiadosť o registráciu pre daň podľa § 5 zákona o DPH pred začatím vykonávania činnosti, ktorá je predmetom dane, t.j. pred dodaním tovaru zahraničnému odberateľovi. Daň z pridanej hodnoty uplatnenú slovenským platiteľom dane by si zahraničná osoba z Českej republiky mohla odpočítať prostredníctvom podaného daňového priznania v tuzemsku.

Príklad č. 2

Zahraničná spoločnosť identifikovaná pre daň v Rakúsku, registrovaná ako platiteľ dane podľa § 5 zákona o DPH, má so slovenským platiteľom SK1 uzatvorenú zmluvu o dielo na dodanie stavebných prác s miestom dodania podľa § 16 ods. 1 zákona o DPH v tuzemsku. Osobou povinnou platiť daň z dodania stavebných prác je podľa § 69 ods. 2 zákona o DPH príjemca plnenia – slovenský platiteľ. Zahraničná osoba registrovaná podľa § 5 zákona o DPH si objedná od slovenského platiteľa SK2 právne služby súvisiace s vypracovaním predmetnej zmluvy o dielo, ktoré jej tuzemský platiteľ vyfakturuje so slovenskou DPH, nakoľko ide o služby súvisiace s nehnuteľnosťou. Zahraničná osoba má nárok na vrátenie tejto dane, keďže je splnená podmienka § 55a ods. 2 písm. c) bod 2 zákona o DPH.

Príklad č. 3

Zahraničná spoločnosť identifikovaná pre daň v ČR, vykonala pre právnickú osobu, ktorá nie je zdaniteľnou osobou a je registrovaná podľa § 7 zákona o DPH rekonštrukčné práce na nehnuteľnosti v SR. Zahraničná osoba v súvislosti s týmito prácami nakúpila od slovenských platiteľov v tuzemsku materiál potrebný na rekonštrukciu. Keďže právnická osoba je nezdaniteľnou osobou, osobou povinnou platiť daň pri dodaní rekonštrukčných prác je podľa § 69 ods. 1 dodávateľ, zahraničná spoločnosť nemá nárok na vrátenie dane z materiálu kúpeného od tuzemských platiteľov. Zahraničná osoba bola povinná pred začatím činnosti podať žiadosť o registráciu dane podľa § 5 zákona o DPH. Daň z pridanej hodnoty uplatnenú slovenským platiteľom dane by si zahraničná osoba z Českej republiky mohla odpočítať prostredníctvom podaného daňového priznania v tuzemsku.

2. oddiel Nárok na vrátenie dane zahraničnej osobe z iného členského štátu

Podľa § 55a ods. 3 zákona o DPH má žiadateľ nárok na vrátenie dane, ak uskutočňuje zdaniteľné obchody, pri ktorých vzniká právo na odpočítanie dane v členskom štáte, v ktorom má sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň, bydlisko alebo v ktorom sa obvykle zdržiava. Ak žiadateľ uskutočňuje v členskom štáte, v ktorom má sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň, bydlisko alebo v ktorom sa obvykle zdržiava, zdaniteľné obchody, pri ktorých môže odpočítať daň, a súčasne zdaniteľné obchody, pri ktorých nemôže odpočítať daň, má nárok na vrátenie pomernej výšky dane, ktorú vypočíta podľa pravidiel platných v členskom štáte, v ktorom má sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň, bydlisko alebo v ktorom sa obvykle zdržiava.

Príklad č. 4:

Zahraničná osoba so sídlom v Českej republike, ktorá vykonáva v prevažnej miere finančné činnosti oslobodené od dane a v malej miere zdaňované činnosti, sa v septembri 2018 zúčastnila v Slovenskej republike na výstave pre verejnosť organizovanej platiteľom dane SK1. Miestom dodania služieb súvisiacich so vstupom na podujatie je Slovensko a platiteľ dane SK1 v súlade so zákonom o DPH platným v Slovenskej republike uplatnil k cene vstupného 20 % DPH. Keďže podľa platného zákona o DPH v Českej republike si zahraničná osoba môže odpočítať daň len v pomernej výške, ktorá zodpovedá zdaňovaným činnostiam, má právo žiadať o vrátenie dane z poskytnutej vstupenky na výstavu na Slovensku rovnako len v pomernej výške.

Žiadateľ má podľa § 55a ods. 4 zákona o DPH **nárok na vrátenie dane, ak by takáto daň bola odpočítateľná podľa § 49 zákona o DPH**. Problematika odpočítania dane podľa § 49 zákona o DPH je riešená v samostatnom metodickom pokyne.

Príklad č. 5:

Platiteľ dane poskytol službu - školenie v máji 2018 zdaniteľnej osobe so sídlom v Maďarsku, pričom aj samotné školenie sa uskutočnilo v Maďarsku. Platiteľ dane vystavil pre maďarskú spoločnosť faktúru so slovenskou daňou z pridanej hodnoty a maďarská spoločnosť žiadala o vrátenie dane podaním žiadosti o vrátenie dane Daňovému úradu Bratislava. Daňový úrad Bratislava zahraničnej osobe z Maďarska žiadosť o vrátenie dane zamietne, pretože v zmysle § 15 ods. 1 zákona o DPH, miestom dodania vzdelávacích služieb iných ako služieb spočívajúcich v poskytnutí práva na vstup na tieto podujatia pre zdaniteľnú osobu je miesto, kde má táto osoba sídlo alebo miesto podnikania, alebo prevádzkareň, t.j. v Maďarsku a platiteľ dane neuplatnil daň v súlade so zákonom o DPH.

Ustanovenie § 49 ods. 7 zákona o DPH obmedzuje právo odpočítania dane pri kúpe tovarov a služieb na účely pohostenia a zábavy a pri prechodných položkách podľa § 22 ods. 3. Ak si žiadateľ o vrátenie dane nárokuje na vrátenie dane z tovarov a služieb uvedených v § 49 ods. 7 zákona o DPH, nevzniká mu nárok na vrátenie dane.

Problematika týkajúca sa obmedzenia práva na odpočítanie dane podľa § 49 ods. 7 zákona o DPH v nadväznosti na uvádzane kódov, príp. bližšie určujúcich kódov v žiadosti o vrátenie dane je bližšie riešená v 3. oddiele tohto metodického pokynu.

Podľa § 49 ods. 9 zákona o DPH zahraničná osoba, ktorá je registrovaná pre daň podľa § 5 zákona o DPH, nemôže uplatňovať odpočítanie dane prostredníctvom daňového priznania, ak spĺňa podmienky na vrátenie dane stanovené v § 55a zákona o DPH s výnimkou, ak nakúpené tovary a služby použije na dodanie tovarov a služieb, z ktorých bude povinná platiť daň podľa § 69 ods. 1 zákona o DPH a okrem odpočítania ním uplatnenej dane na tovary a služby, pri ktorých je osobou povinnou platiť daň podľa § 69 zákona o DPH. Znamená to, že zahraničná osoba má prednostne uplatňovať vrátenie dane prostredníctvom žiadosti o vrátenie dane zaplatenej za tovary a služby pred odpočítaním dane prostredníctvom daňového priznania, čo je plne v súlade s článkom 170 smernice 2006/112/ES a so smernicou Rady 2008/9/ES. Bližšie podmienky uplatňovania tohto ustanovenia sú predmetom samostatného Metodického pokynu k uplatneniu ustanovenia § 49 ods. 9 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

Podľa § 55a ods. 5 zákona o DPH žiadateľ nemá nárok na vrátenie dane, ktorú dodávateľ neuplatnil v súlade so zákonom o DPH a dane uplatnenej pri tovare, ktorý je alebo môže byť oslobodený od dane podľa § 43 alebo § 47 ods. 2⁴ zákona o DPH. Ak žiadateľ podľa zákona platného v inom členskom štáte uplatňuje osobitnú úpravu pre cestovné kancelárie a cestovné agentúry (zodpovedajúcu ustanoveniam podľa § 65), nemá nárok na vrátenie dane pri tovaroch a službách obstaraných na účel uskutočnenia cesty.

Ustanovenie § 49 ods. 10 zákona o DPH upravuje postup pri vrátení dane zahraničnej zdaniteľnej osobe, ktorá má sídlo v niektorom štáte EÚ, zároveň je v tomto členskom štáte identifikovaná pre osobitnú úpravu MOSS a dodáva služby, na ktoré sa vzťahuje osobitná úprava pre MOSS (poskytovanie elektronických služieb, telekomunikačných služieb alebo služieb televízneho a rozhlasového vysielať pre nezdaniteľné osoby z EÚ). Ak táto zdaniteľná osoba bude dodávať uvedené služby nezdaniteľným osobám so sídlom alebo bydliskom v SR, bude priznávať DPH v osobitnom daňovom priznaní v členskom štáte identifikácie, má nárok na vrátenie dane podľa pravidiel uvedených v § 55b až §55e zákona o DPH, pokiaľ ide o kúpu tovaru a služieb súvisiacich s poskytovaním vybraných služieb v tuzemsku.

Ak by však táto zdaniteľná osoba bola v SR registrovaná podľa § 5 alebo § 6 zákona o DPH z dôvodu, že vykonáva na území SR činnosť, z ktorej je povinná odviesť DPH v SR, uplatní si z prijatých plnení, ktoré súvisia s dodaním služieb podliehajúcich osobitnej úprave, odpočítanie dane prostredníctvom riadneho daňového priznania podaného podľa § 78 zákona o DPH.

3. oddiel Žiadosť o vrátenie dane a jej náležitosti

Podľa § 55b ods. 1 zákona o DPH žiadateľ uplatňuje nárok na vrátenie dane podaním žiadosti o vrátenie dane v elektronickej forme prostredníctvom elektronického portálu v členskom štáte, v ktorom má sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň, bydlisko alebo v ktorom sa obvykle zdržiava. Žiadosť o vrátenie dane sa podáva najneskôr do 30. septembra kalendárneho roka, ktorý nasleduje po období, za ktoré sa uplatňuje nárok na vrátenie dane.

⁴ § 43 zákona o DPH: Oslobodenie od dane pri dodaní tovaru z tuzemska do iného členského štátu

§ 47 ods. 2 zákona o DPH: Oslobodenie od dane pri vývoze tovaru a služieb, keď je preprava tovaru vykonaná kupujúcim alebo na jeho účet

Z uvedeného vyplýva, že žiadosti o vrátenie dane sa vo všeobecnosti podávajú členskému štátu usadenia najneskôr do 30. septembra kalendárneho roka, ktorý nasleduje po období vrátenia dane (uvedené vyplýva aj z článku 15 ods. 1 smernice Rady 2008/9/ES).

Podľa poslednej vety uvedenej v § 55b ods. 1 zákona o DPH Daňový úrad Bratislava bezodkladne elektronickými prostriedkami oznámi žiadateľovi dátum prijatia žiadosti o vrátenie dane. Dátum prijatia žiadosti o vrátenie dane je deň, kedy Daňový úrad Bratislava, ako kompetentný orgán v štáte vrátenia dane, prijme žiadosť o vrátenie dane od príslušného orgánu členského štátu usadenia žiadateľa. To znamená, že dátumu „prijatia“ žiadosti v členskom štáte vrátenia dane predchádza dátum „podania“ žiadosti v elektronickej forme na elektronickom portáli v členskom štáte usadenia.

Členský štát usadenia žiadateľa má v súlade s článkom 48 nariadenia Rady (EÚ) č. 904/2010, 15-dňovú lehotu na elektronické zaslanie žiadosti príslušným orgánom dotknutého členského štátu vrátenia dane s potvrdením, že žiadateľ o vrátenie dane je zdaniteľnou osobou na účely dane z pridanej hodnoty a že identifikačné alebo registračné číslo, ktoré táto osoba uviedla, je platné na obdobie vrátenia dane.

Dňom prijatia žiadosti z iného členského štátu Daňovým úradom Bratislava (prostredníctvom elektronickej podateľne) začínajú plynúť lehoty určené zákonom o DPH v oblasti vrátenia dane, predovšetkým lehoty na oznámenie rozhodnutia o žiadosti o vrátenie dane, lehoty na vrátenie dane žiadateľovi alebo lehoty na dodatočné/ďalšie dodatočné informácie.

Žiadosť o vrátenie dane musí podľa § 55b ods. 2 zákona o DPH obsahovať:

- a) priezvisko a meno alebo názov žiadateľa a adresu jeho sídla, miesta podnikania, prevádzkarne, bydliska alebo miesta, kde sa obvykle zdržiava,
- b) elektronickú adresu žiadateľa,
- c) opis podnikateľskej činnosti žiadateľa, pre ktorú tovar a služby nadobudol, uvedením zodpovedajúceho číselného kódu podľa osobitného predpisu, ktorým je Nariadenie Rady (EHS) č. 3037/90 z 9. októbra 1990 o štatistickej klasifikácii ekonomických činností v Európskom spoločenstve (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 2/zv. 4) v platnom znení,
- d) obdobie podľa § 55c ods.1 zákona o DPH, na ktoré sa žiadosť vzťahuje,
- e) vyhlásenie žiadateľa, že spĺňa podmienku podľa § 55a ods. 2 písm. c) zákona o DPH, t.j. že v období, za ktoré podáva žiadosť o vrátenie dane, nedodal tovar ani službu v tuzemsku s výnimkami uvedenými v tomto ustanovení,
- f) identifikačné číslo pre daň žiadateľa alebo jeho daňové registračné číslo pridelené v inom členskom štáte,
- g) údaje o bankovom účte žiadateľa vrátane medzinárodného bankového čísla účtu (IBAN) a medzinárodného kódu banky (BIC).

Okrem vyššie uvedených náležitostí musí podľa § 55b ods. 3 zákona o DPH žiadosť o vrátenie dane obsahovať údaje z každej faktúry o dodaní tovaru alebo služby a z každého dovozného dokladu, z ktorých žiadateľ žiada vrátenie dane, a to:

- a) priezvisko a meno alebo názov dodávateľa a adresu jeho sídla, miesta podnikania, prevádzkarne, bydliska alebo miesta, kde sa obvykle zdržiava,
- b) identifikačné číslo pre daň dodávateľa pridelené v tuzemsku okrem dovozu tovaru,
- c) dátum vyhotovenia faktúry, číslo faktúry a dátum a číslo dovozného dokladu,
- d) základ dane a sumu dane z pridanej hodnoty v eurách,
- e) výšku odpočítateľnej dane podľa § 55a ods. 3 a 4 zákona o DPH,
- f) v prípade potreby pomernú výšku odpočítateľnej dane podľa § 55a ods. 3 zákona o DPH vyjadrenú v percentách,
- g) číselný kód podľa § 55b ods. 4, ktorý prislúcha nadobudnutému tovaru a službe, a pri použití číselného kódu 10 druh nadobudnutého tovaru a služby,
- h) bližšie určujúci kód podľa osobitného predpisu (Vykonávacie nariadenie Komisie č. 79/2012) pri použití číselného kódu 9 podľa § 55b ods. 4 písm. i) zákona o DPH.

Z dôvodu zjednotenia a zjednodušenia postupov v oblasti vrátenia dane v rámci členských štátov boli prijaté nasledovné číselné kódy, ktorými sa vyjadruje druh nadobudnutého tovaru a služieb (§ 55b ods. 4 zákona o DPH):

	Druh tovaru alebo služby	Číselný kód
a)	pohonná látka	1
b)	nájom dopravných prostriedkov	2
c)	výdavky týkajúce sa dopravných prostriedkov s výnimkou tých, ktoré súvisia s tovarom a službami podľa písmen a) a b)	3
d)	poplatky za užívanie ciest a diaľnic	4
e)	cestovné náklady týkajúce sa osobnej dopravy	5
f)	ubytovacie služby	6
g)	jedlá, nápoje a reštauračné služby	7
h)	vstupné na veľtrhy a výstavy –	8
i)	výdavky na luxusné predmety, pohostenie, zábavu a reprezentáciu	9
j)	iné tovary a služby ako sú uvedené v písmenách a) až i) – (v prípade číselného kódu 10 je potrebné uviesť druh tovaru a služby v jazyku štátu vrátenia dane, t.j. v slovenskom jazyku).	10

Povinnosť žiadateľa uvádzať v žiadosti o vrátenie dane vyššie uvedené číselné kódy (1-10) na označenie druhu nadobudnutého tovaru a služieb vyplýva z článku 9 ods. 1 smernice Rady 2008/9/ES. Zároveň je v článku 9 ods. 2 tejto smernice uvedené, že členský štát vrátenia dane môže požadovať, aby žiadateľ poskytol ďalšie informácie vo forme elektronických kódov v súvislosti s každým kódom uvedeným v článku 9 ods. 1, pokiaľ sú tieto informácie nevyhnutné z dôvodu akýchkoľvek obmedzení práva na odpočítanie dane podľa smernice 2006/112/ES tak, ako sa uplatňuje v členskom štáte vrátenia dane, alebo pokiaľ sú nevyhnutné pre vykonávanie príslušnej výnimky, ktorá je udelená členskému štátu vrátenia dane podľa článkov 395 alebo 396 uvedenej smernice.

Aj za týmto účelom Európska Komisia prijala Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 79/2012, ktoré nahradilo nariadenie Komisie (ES) č. 1174/2009, ktorým sa stanovovali pravidlá vykonávania článkov 34a a 37 nariadenia Rady (ES) č. 1798/2003, pokiaľ ide o daň z pridanej hodnoty podľa smernice Rady 2008/9/ES. Nariadenie Rady (ES) č. 1798/2003 bolo zrušené a nahradené nariadením Rady (EÚ) č. 904/2010 s účinnosťou od 1.1.2012. Podľa článku 48 ods. 2 nariadenia Rady č. 904/2010 príslušné orgány každého členského štátu vrátenia dane elektronicky oznámia príslušným orgánom ostatných členských štátov akékoľvek informácie, ktoré od nich vyžadujú v súlade s článkom 9 ods. 2 smernice 2008/9/ES. Podľa článku 8 nariadenia Komisie č. 79/2012, ak členský štát vrátenia dane oznámi iným členským štátom, že požaduje ďalšie informácie vo forme elektronických kódov podľa ustanovení článku 9 ods. 2 smernice 2008/9/ES, na prenos týchto informácií sa použijú kódy uvedené v prílohe k Nariadeniu Komisie č. 79/2012. V prílohe III uvedeného nariadenia je teda uvedený zoznam všetkých elektronických kódov (kódov, subkódov a sub-subkódov), ktoré členské štáty môžu použiť pri uplatňovaní článku 9 smernice 2008/9/ES, avšak bez bližšej špecifikácie podľa jednotlivých členských štátov. Uvedené kódy vypracoval Stály výbor pre administratívnu spoluprácu (SCAC) na základe informácií požadovaných členskými štátmi.

Povinnosť žiadateľa z iného členského štátu uvádzať v žiadosti o vrátenie dane bližšie určujúci kód práve pri kóde 9 vyplýva z obmedzenia práva na odpočítanie dane v Slovenskej republike uvedeného v § 49 ods. 7 zákona o DPH pri kúpe tovarov a služieb na účely pohostenia a zábavy. Bližšie určujúcimi kódmi ku kódu 9 (výdavky na luxusné predmety, pohostenie, zábavu a reprezentáciu), ktoré žiadatelia o vrátenie dane z iných členských štátov použijú pri vyplňaní žiadosti o vrátenie dane do SR sú:

9.1.	Nákup alkoholu
9.2.	Nákup tabakových výrobkov
9.3.	Výdavky na recepcie a reprezentáciu (9.3.1. Na reklamné účely, 9.3.2. Nie na reklamné účely)
9.4.	Výdavky na rekreačné plavidlá
9.5.	Výdavky na umelecké diela, zberateľské predmety a starožitnosti
9.6.	Výdavky na luxusné predmety, zábavu a reprezentáciu
9.7.	Výdavky na luxusné predmety, zábavu a reprezentáciu, ktoré nie sú uvedené v položkách 9.1., 9.2. a 9.3.

Ak žiadateľ o vrátenie dane z iného členského štátu neuvedie v žiadosti o vrátenie dane všetky informácie požadované podľa článkov 8, 9 a 11 smernice 2008/9/ES t.j. všetky povinné náležitosti žiadosti o vrátenie dane (§ 55b ods. 2 až 4 zákona o DPH), členský štát usadenia by takúto žiadosť o vrátenie dane nemal považovať ani za podanú.

Tabuľka elektronických kódov (kódov, subkódov a sub-subkódov) ktoré vyžadujú jednotlivé štáty EÚ je dostupná žiadateľom o vrátenie dane priamo v Aplikácii na podávanie žiadostí o vrátenie dane.

Orientačný zoznam podmienok členských štátov EÚ v oblasti vrátenia dane, ktorý definuje podmienky jednotlivých členských EÚ pri vybraných článkoch smernice Rady 2008/9/ES (napr. vyžadovanie kópie faktúr, vyžadovanie subkódov, obdobie vrátenia dane, použitie jazyku, možnosti zastupovania pri vrátení dane) sa nachádza aj na portáli finančnej správy v časti Podnikateľa/Dane/DPH/Vrátenie dane z iných členských štátov.

Podľa § 55b ods. 5 zákona o DPH, ak je základ dane vo faktúre alebo dovoznom doklade 1000 eur a viac alebo vo faktúre o kúpe pohonných látok 250 eur a viac, žiadateľ je povinný spolu so žiadosťou o vrátenie dane elektronickými prostriedkami predložiť kópiu faktúry alebo dovozného dokladu. Uvedená požiadavka Slovenskej republiky (ako štátu vrátenia dane) je v súlade s článkom 10 smernice 2008/9/ES, podľa ktorého členský štát vrátenia dane môže požadovať od žiadateľa elektronické predkladanie faktúr nad limit uvedený v tomto článku. Podľa dostupných informácií, túto možnosť danú smernicou 2008/9/ES nevyužívajú všetky členské štáty EÚ.

Ak celkový objem dát priložených k žiadosti o vrátenie dane presiahne po kompresii 5 MB, bolo členskými štátmi dohodnuté, že hraničný limit na objem zasielaných dát je 5 MB na jeden členský štát na jedno obdobie. Preto je možné, aby žiadatelia priložili k žiadosti len faktúry s najvyššou sumou dane do hraničného limitu 5 MB. Ak žiadateľ priloží len faktúry s najvyššou sumou dane do hraničného limitu 5 MB, Daňový úrad Bratislava požiadava o dodatočné informácie a vyžiada si chýbajúce doklady od žiadateľa v súlade s ustanovením § 55d ods. 1 a 2 zákona o DPH. Ak celkový objem dát, ktoré sa vyžadujú, presiahol po kompresii 5 MB, môže žiadateľ podať viacero žiadostí o vrátenie dane za to isté obdobie. V prípade potreby získania informácií od príslušných orgánov členského štátu, v ktorom je žiadateľ usadený, príp. od iných osôb, je možné, aby Daňový úrad Bratislava uvedenú informáciu získal prostredníctvom Oddelenia medzinárodnej administratívnej spolupráce (CLO) Finančného riaditeľstva SR, Banská Bystrica.

Údaje v žiadosti o vrátenie dane a ďalšie požadované informácie uvádza žiadateľ o vrátenie dane v slovenskom jazyku alebo anglickom jazyku (§ 55b ods. 6 zákona o DPH).

Žiadosť o vrátenie dane podáva žiadateľ alebo sa pre tento účel môže dať zastupovať zástupcom. V prípade zastúpenia, žiadosť vyplní za žiadateľa zástupca a v časti zástupca uvedie svoje identifikačné údaje, V prípade, že Daňový úrad Bratislava v súvislosti s podanou žiadosťou o vrátenie dane požaduje ďalšie informácie, koná vo veci so zástupcom žiadateľa o vrátenie dane.

4. oddiel Obdobie, za ktoré sa žiadosť o vrátenie dane podáva

Podľa § 55c ods. 1 zákona o DPH žiadosť o vrátenie dane podáva žiadateľ za obdobie najviac jedného kalendárneho roka a suma dane, ktorej vrátenie žiada, musí byť najmenej 50 eur. Žiadosť o vrátenie dane môže podať žiadateľ aj za obdobie kratšie ako jeden kalendárny rok, ale nie kratšie ako tri kalendárne mesiace (ľubovoľne 3 kalendárne mesiace, napr. február – apríl 2018, t.j. nielen zodpovedajúce presne kalendárnemu štvrťroku), ak suma dane, ktorej vrátenie žiada, je najmenej 400 eur. Vrátenie dane sa môže vzťahovať aj na obdobie kratšie ako tri kalendárne mesiace, ak toto obdobie predstavuje zvyšok kalendárneho roka a suma dane, ktorej vrátenie sa žiada, je najmenej 50 eur.

Zákon o DPH pri stanovení limitu 50 eur vychádza zo skutočností, že žiadateľ žiada o vrátenie len tej dane, na vrátenie ktorej má nárok. V prípade, ak žiadateľ uvedie v žiadosti o vrátenie dane položky, na vrátenie ktorých nemá zákonný nárok (napr. za pohostenie) a žiadaná suma bez týchto položiek nedosahuje limit 50 eur, správca dane žiadosť o vrátenie dane zamietne.

Žiadateľ je povinný v žiadosti o vrátenie dane vyznačiť vždy maximálne len také obdobie vrátenie dane, počas ktorého bol skutočne platiteľom dane v členskom štáte, v ktorom je usadený. Uvedené vyplýva aj z článku 18 smernice Rady 2008/9/ES, pričom ak žiadateľ o vrátenie dane nespĺňa podmienku, že počas obdobia, za ktoré žiada vrátenie dane nebol platiteľom dane, členský štát usadenia by ani nemal odoslať žiadosť do členského štátu vrátenia dane.

Príklad č.6:

Žiadateľ z iného členského štátu v žiadosti o vrátenie dane vyznačil obdobie, za ktoré žiada vrátiť daň - apríl 2018, čiže podal žiadosť za obdobie kratšie ako tri kalendárne mesiace a suma žiadanej dane bola 1000 eur. Daňový úrad Bratislava vydal rozhodnutie o zamietnutí žiadosti z dôvodu, že bolo porušené ustanovenie § 55c ods. 1 zákona o DPH, v zmysle ktorého sa žiadosť o vrátenie dane môže podať za obdobie kratšie ako jeden kalendárny rok, ale nie kratšie ako tri kalendárne mesiace. Pozn.: Ak by žiadateľ vyznačil v žiadosti obdobie dlhšie ako 3 mesiace napr. február - apríl 2018 alebo marec - máj 2018 splnil by podmienku stanovenú v § 55c ods. 1, druhá veta.

Žiadateľ z iného členského štátu následne podal ďalšiu žiadosť o vrátenie dane, do ktorej zahrnul faktúry týkajúce sa celého kalendárneho roka 2018 spolu s faktúrami z mesiaca apríl 2018, teda z obdobia, za ktoré mu Daňový úrad Bratislava daň nevrátil. Daňový úrad Bratislava posudzuje predloženú žiadosť o vrátenie dane za obdobie kalendárneho roka 2018 samostatne a neprihliada na predchádzajúcu žiadosť o vrátenie dane, ktorá bola zamietnutá.

Príklad č.7:

Žiadateľ z iného členského štátu si podal žiadosť o vrátenie dane za obdobie január až apríl 2018 a suma žiadanej dane bola 100 eur. Daňový úrad Bratislava vydal rozhodnutie o zamietnutí žiadosti z dôvodu, že bolo porušené ustanovenie § 55c ods. 1 zákona o DPH, v zmysle ktorého sa žiadosť o vrátenie dane môže podať za obdobie kratšie ako jeden kalendárny rok, ale nie kratšie ako tri kalendárne mesiace, ak suma dane, ktorej vrátenie sa žiada, je najmenej 400 eur. Žiadateľ z iného členského štátu si následne podal ďalšiu žiadosť o vrátenie dane, ktorá sa týkala celého kalendárneho roka 2018 a predložil rovnaké faktúry ako k predchádzajúcej žiadosti. Suma žiadanej dane bola 100 eur. Daňový úrad Bratislava posudzuje predloženú žiadosť o vrátenie dane za obdobie kalendárneho roka 2018 samostatne a neprihliada na predchádzajúcu žiadosť o vrátenie dane, ktorá bola zamietnutá.

Žiadosť o vrátenie dane sa vzťahuje na (§ 55c ods. 2 zákona o DPH):

- a) kúpu tovarov a služieb, ktoré boli fakturované počas obdobia, na ktoré sa žiadosť o vrátenie dane vzťahuje, ak daňová povinnosť vznikla pred vyhotovením faktúry alebo v čase vyhotovenia faktúry, alebo v súvislosti s ktorými daňová povinnosť vznikla počas obdobia, na ktoré sa žiadosť o vrátenie dane vzťahuje, ak kúpa bola fakturovaná pred vznikom daňovej povinnosti,
- b) dovoz tovaru, ktorý sa uskutočnil počas obdobia, na ktoré sa žiadosť o vrátenie dane vzťahuje.

Žiadosť o vrátenie dane sa môže vzťahovať aj na faktúry alebo dovozné doklady, ktoré nie sú zahrnuté do predchádzajúcich žiadostí o vrátenie dane a týkajú sa transakcií, ktoré sa uskutočnili počas obdobia príslušného kalendárneho roka (§ 55c ods. 3 zákona o DPH). Ustanovenie § 55c ods. 3 bolo do zákona o DPH transponované z článku 14 ods. 2 smernice 2008/9/ES. Uvedené ustanovenie umožňuje žiadateľom o vrátenie dane do žiadosti o vrátenie dane zahrnúť okrem transakcií podľa § 55c ods. 2 zákona o DPH aj faktúry alebo dovozné doklady, ktoré neboli zahrnuté do predchádzajúcich žiadostí o vrátenie dane a týkajú sa transakcií, ktoré sa uskutočnili počas príslušného kalendárneho roka. Vzhľadom na nie úplne jednoznačné znenie uvedené v tomto článku je prístup jednotlivých členských štátov pri uplatňovaní článku 14 ods. 2 smernice 2008/9/ES rôzny.

Uvedené ustanovenie zákona o DPH sa vzťahuje na tých žiadateľov o vrátenie dane, ktorí podávajú žiadosti o vrátenie dane za obdobia **kratšie** ako kalendárny rok. Uvedené ustanovenie umožňuje žiadateľovi o vrátenie dane do žiadosti o vrátenie dane za príslušné obdobie zahrnúť aj tzv. „zabudnuté“ faktúry z predchádzajúceho obdobia pod podmienkou, že uvedené faktúry, príp. dovozné doklady neboli zahrnuté do predchádzajúcich žiadostí a pod podmienkou, že sa týkajú obdobia príslušného kalendárneho roka, za ktoré sa podáva žiadosť o vrátenie dane. To znamená, že aby faktúra, príp. dovozný doklad mohol byť zahrnutý do žiadosti o vrátenie dane podľa ustanovenia § 55c ods. 3 zákona o DPH, musí byť vyhotovený v príslušnom kalendárnom roku, ktorého sa žiadosť o vrátenie dane týka.

Napr. do žiadosti o vrátenie dane podanej za IV. štvrťrok 2018, je možné zahrnúť aj faktúry príp. dovozné doklady z I., II., alebo III. štvrťroka 2018. Do uvedenej žiadosti nie je možné zahrnúť faktúry napr. zo IV. štvrťroka 2017, pretože uvedené faktúry neboli vyhotovené v kalendárnom roku, ktorého sa žiadosť týka, ale boli vyhotovené v predchádzajúcom kalendárnom roku.

Príklad č.8:

Český podnikateľ identifikovaný pre daň v Českej republike podal v januári 2018 žiadosť o vrátenie dane za obdobie január až jún 2017, v ktorej si uplatňoval nárok na vrátenie dane z nákupu tovaru a služieb v Slovenskej republike vo výške 550 eur. Uvedená suma predstavovala daň z pridanej hodnoty z troch faktúr, ktoré boli vyhotovené slovenskými

platiteľmi dane v uvedenom období. Daňový úrad Bratislava uvedenú žiadosť preveril a požadovanú sumu dane vrátil žiadateľovi v stanovenej lehote. V júni 2018 podal český podnikateľ ďalšiu žiadosť, ktorou si nárokoval vrátenie dane za zvyšné mesiace júl až december 2017. Zároveň zistil, že za obdobie január až jún 2017, za ktoré mu už daň bola vrátená, zabudol v žiadosti o vrátenie dane podanej v januári 2018 uviesť faktúru za nákup služieb v apríli 2017 vo výške 100 eur. V takomto prípade zahrnul faktúru z apríla 2017 do žiadosti, ktorú podal za obdobie júl až december 2017.

Ak žiadateľ po podaní žiadosti o vrátenie dane (v ktorej žiadal o vrátenie pomernej výšky dane) upravi odpočítateľnú časť dane podľa zákona platného v členskom štáte žiadateľa, žiadateľ je povinný opraviť sumu dane, o ktorej vrátenie žiadal, alebo sumu dane, ktorá sa mu už vrátila (§ 55c ods. 4 zákona o DPH).

Opravu podľa vyššie uvedeného odseku vykoná žiadateľ v žiadosti o vrátenie dane vzťahujúcej sa na obdobie kalendárneho roka, ktorý nasleduje po kalendárnom roku, za ktorý žiadateľ žiadal vrátenie dane. V prípade, ak žiadateľ za obdobie kalendárneho roka, ktorý nasleduje po kalendárnom roku, za ktorý žiadal vrátenie dane, nepodáva žiadosť o vrátenie dane, opravu dane podľa vyššie uvedeného odseku vykoná v samostatnom vyhlásení podanom prostredníctvom elektronického portálu v členskom štáte, v ktorom má sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň, bydlisko alebo v ktorom sa obvykle zdržiava. Z uvedeného vyplýva, že opravu dane (ak je ju potrebné vykonať) má žiadateľ o vrátenie dane z iného členského štátu vykonať v žiadosti o vrátenie dane podanej za nasledujúce obdobie, a len ak žiadosť o vrátenie dane za nasledujúci kalendárny rok nepodáva, potom opravu dane vykoná prostredníctvom samostatného vyhlásenia o oprave dane.

Príklad č.9:

Podnikateľ z Maďarska identifikovaný pre daň v Maďarsku vykonáva vo svojom členskom štáte zdaňované činnosti s nárokom na odpočítanie dane a aj oslobodené činnosti bez nároku na odpočítanie dane. Z tohto dôvodu má nárok na odpočítanie dane vo svojom členskom štáte len v pomernej výške prostredníctvom koeficientu t.j. 80 % v roku 2017 (pri výpočte použil predbežný koeficient). V roku 2017 sa podnikateľ z Maďarska zúčastnil na výstave na Slovensku, kde mu bol dodaný tovar, pri ktorom bola uplatnená daň z pridanej hodnoty vo výške 700 eur. Žiadateľ podal v decembri 2017 žiadosť o vrátenie dane za rok 2017 a žiadal o vrátenie dane v pomernej výške t.j. 80 % zo sumy 700 eur, čo predstavovalo 560 eur. Uvedenú sumu Daňový úrad Bratislava vrátil žiadateľovi v stanovenej lehote.

V roku 2018 podnikateľ z Maďarska neuskutočnil žiadne nákupy tovarov a služieb a ani dovoz v Slovenskej republike, z ktorých by žiadal vrátenie dane, a preto v decembri 2018 podal samostatné vyhlásenie, v ktorom vykonal opravu dane vzťahujúcu sa k roku 2017 vzhľadom k tomu, že jeho skutočný nárok na odpočítanie dane v členskom štáte usadenia, t.j. v Maďarsku bol vo výške 90 % a nie 80 % ako pôvodne deklaroval. Jeho skutočný nárok na vrátenie dane predstavoval teda výšku 630 eur, t.j. 90 % zo sumy 700 eur. Daňový úrad Bratislava na základe uvedeného vyhlásenia vydal rozhodnutie a vrátil rozdiel medzi vrátenou sumou dane a skutočným nárokom t.j. 70 eur (630 – 560 eur) v lehote rovnakej, ako je stanovená pre rozhodovanie o žiadosti o vrátenie dane.

S účinnosťou od 1.1.2016 bolo do zákona o DPH doplnené ustanovenie § 55c zákona o DPH o nový ods. 6. Žiadateľ z iného členského štátu je povinný vrátiť sumu dane, o vrátenie ktorej žiadal, ak sa po podaní žiadosti o vrátenie dane zníži základ dane a daň za dodanie tovaru alebo služby. Vrátenie dane z dôvodu zníženia základu dane a dane žiadateľ vykoná v žiadosti o vrátenie dane podanej za obdobie kalendárneho roka, v ktorom bol vyhotovený doklad o oprave základu dane a dane. V prípade, že žiadateľ za obdobie kalendárneho roka, v ktorom bol vyhotovený doklad o oprave základu dane a dane nepodáva žiadosť o vrátenie dane, je povinný oznámiť elektronickými prostriedkami Daňovému úradu Bratislava najneskôr do 30. septembra kalendárneho roka, ktorý nasleduje po kalendárnom roku, v ktorom bol vyhotovený doklad o oprave základu dane a dane, že dostal doklad o oprave základu dane a dane. Žiadateľ je povinný spolu s oznámením predložiť elektronickými prostriedkami aj doklad o oprave základu dane a dane. Následne Daňový úrad Bratislava na základe oznámenia žiadateľovi oznámi rozhodnutie o vrátení vrátenej dane. Žiadateľ má povinnosť vrátiť daň do 30 dní od oznámenia rozhodnutia. Rozhodnutie daňového úradu o vrátení vrátenej dane sa považuje za oznámené dňom odoslania dátovej správy na elektronickú adresu uvedenú v žiadosti o vrátenie dane.

5. oddiel Lehota na vrátenie dane

Podľa § 55d ods. 1 zákona o DPH Daňový úrad Bratislava oznámi žiadateľovi rozhodnutie o žiadosti o vrátenie dane do štyroch mesiacov odo dňa prijatia žiadosti s výnimkou, ak Daňový úrad Bratislava žiada dodatočné informácie alebo ak žiada ďalšie dodatočné informácie. Ak vzniknú odôvodnené pochybnosti o správnosti uplatňovaného nároku na vrátenie dane, Daňový úrad Bratislava môže elektronickými prostriedkami v lehote štyroch mesiacov odo dňa prijatia žiadosti

požiadat' žiadateľa, príslušné orgány členského štátu, v ktorom má žiadateľ sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň, bydlisko alebo v ktorom sa obvykle zdržiava, alebo inú osobu o dodatočné informácie. Daňový úrad Bratislava môže elektronickými prostriedkami požiadat' o tieto informácie inú osobu ako žiadateľa alebo príslušný orgán členského štátu, v ktorom má žiadateľ sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň, bydlisko alebo v ktorom sa obvykle zdržiava, iba ak sú tieto elektronické prostriedky dostupné jej adresátovi. Pod inou osobou je možné rozumieť napr. slovenského dodávateľa, ktorý dodal tovar alebo službu žiadateľovi o vrátenie dane z iného členského štátu. Inou osobou sa nerozumie napr. miestne príslušný daňový úrad dodávateľa tovaru alebo služby.

Elektronický systém vrátenia dane umožňuje okrem prijímania žiadostí o vrátenie dane od žiadateľov z iných členských štátov aj prijímanie tzv. „nových verzií“ žiadostí o vrátenie dane. Podľa technickej špecifikácie vypracovanej Európskou komisiou, nová verzia žiadosti sa vytvára vždy z poslednej existujúcej verzie žiadosti o vrátenie dane. V novej verzii žiadosti o vrátenie dane je možné v súlade s technickou špecifikáciou Európskej komisie vykonávať len určité opravy, napr. nie je možné rušiť alebo pridávať ďalšie obchody, t.j. nákupy tovarov alebo služieb.

Podľa § 55d ods. 2 zákona o DPH, ak nie sú dodatočné informácie dostatočné, Daňový úrad Bratislava môže požiadat' o ďalšie dodatočné informácie. Žiadosť o dodatočné informácie a žiadosť o ďalšie dodatočné informácie sa považujú za doručené dňom odoslania dátovej správy na elektronickú adresu žiadateľa uvedenú v žiadosti o vrátenie dane, na elektronickú adresu príslušných orgánov členských štátov alebo elektronickú adresu iných osôb; na doručovanie sa nevzťahuje ustanovenie osobitného predpisu, ktorým je § 32 daňového poriadku. Definovanie dňa doručenia žiadosti o dodatočné informácie, resp. o ďalšie dodatočné informácie v zákone o DPH je dôležité z dôvodu, že od uvedeného dňa plynie lehota, v ktorej je požiadaná osoba povinná poskytnúť požadované informácie, ako aj následne lehota, v ktorej je Daňový úrad Bratislava povinný vydať rozhodnutie, v prípade, ak požiadaná osoba požadované informácie neposkytne. Zároveň je v doplnenom ustanovení zákona o DPH vylúčená úprava podľa daňového poriadku, ktorá v § 32 upravuje doručovanie elektronickými prostriedkami.

Dodatočnými informáciami a ďalšími dodatočnými informáciami sú aj originál alebo kópia faktúry alebo dovozného dokladu, ktoré sa týkajú uplatňovaného nároku na vrátenie dane, a to aj takých, v ktorých základ dane je nižší ako 1 000 eur, príp. 250 eur v prípade pohonných látok (§ 55d ods. 3 zákona o DPH).

Podľa § 55d ods. 4 zákona o DPH je osoba, od ktorej Daňový úrad Bratislava žiada dodatočné informácie a ďalšie dodatočné informácie, povinná požadované informácie poskytnúť do jedného mesiaca odo dňa, kedy jej bola požiadavka doručená.

Ak Daňový úrad Bratislava žiada dodatočné informácie, oznámi žiadateľovi rozhodnutie o žiadosti o vrátenie dane do dvoch mesiacov od prijatia požadovaných informácií, a ak nedostal požadované informácie, oznámi rozhodnutie do dvoch mesiacov od uplynutia lehoty podľa § 55d ods. 4 zákona o DPH. Ak dvojmesačná lehota na oznámenie rozhodnutia uplynie skôr ako uplynie šesť mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, Daňový úrad Bratislava oznámi rozhodnutie najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti (§ 55b ods. 5 zákona o DPH). Ak Daňový úrad Bratislava žiada ďalšie dodatočné informácie oznámi žiadateľovi rozhodnutie o žiadosti o vrátenie dane najneskôr do ôsmich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti (§ 55b ods. 6 zákona o DPH).

Na účely § 55c ods. 6 a § 55d ods. 1, 5 a 6 zákona o DPH sa rozhodnutie považuje za oznámené dňom odoslania dátovej správy na elektronickú adresu uvedenú v žiadosti o vrátenie dane. To znamená, že Daňový úrad Bratislava oznámi rozhodnutie o žiadosti o vrátenie dane resp. rozhodnutie o vrátení vrátenej dane žiadateľovi na e-mailovú adresu uvedenú v žiadosti o vrátenie dane a týmto dňom začínajú plynúť ďalšie lehoty v zmysle zákona o DPH, napr. lehota na vrátenie dane žiadateľovi, na odvolanie.

Príklad č. 10:

Žiadateľ o vrátenie dane z Nemecka zaslal prostredníctvom elektronického portálu vo svojom členskom štáte, t.j. v Nemecku, žiadosť o vrátenie dane za obdobie 1. polrok 2018. Žiadosť bola prijatá Daňovým úradom Bratislava dňa 20.8.2018. Keďže Daňový úrad Bratislava mal pochybnosti o správnosti uplatňovaného nároku na vrátenie dane, obrátil sa prostredníctvom dožiadania na miestne príslušný daňový úrad slovenského dodávateľa ohľadom preverenia uvedenej dodávky. Daňový úrad Bratislava je aj napriek zaslanému dožiadaniu na miestne príslušný daňový úrad v SR, povinný o predmetnej žiadosti o vrátenie dane rozhodnúť do štyroch mesiacov odo dňa prijatia žiadosti v súlade s § 55d

ods. 1 zákona o DPH, tzn. do 20.12.2018, pretože miestne príslušný daňový úrad slovenského dodávateľa tovaru nie je „inou osobou“ vo vzťahu k Daňovému úradu Bratislava.

Ak by Daňový úrad Bratislava v rámci štvormesačnej lehoty na oznámenie rozhodnutia požiadal o poskytnutie dodatočných informácií priamo slovenského dodávateľa tovaru (t.j. „inú osobu“), príp. nemeckého žiadateľa o vrátenie dane alebo príslušný orgán v členskom štáte vrátenia dane – v Nemecku, uvedené by znamenalo predĺženie lehoty na rozhodnutie o vrátení dane zo štyroch mesiacov na 6, príp. max. 8 mesiacov v prípade požadovania ďalších dodatočných informácií.

Podľa § 55d ods. 7 zákona o DPH, ak Daňový úrad Bratislava rozhodne o vrátení dane, vráti daň najneskôr do desiatich pracovných dní od uplynutia lehoty na oznámenie rozhodnutia o žiadosti o vrátenie dane podľa odsekov 1, 5 alebo 6.

Daňový úrad Bratislava vráti daň (alebo jej časť) na účet vedený v banke v tuzemsku alebo na základe žiadosti žiadateľa na účet vedený v zahraničnej banke v inom členskom štáte, avšak len v prípade, ak daň nemožno použiť podľa § 79 daňového poriadku. Uvedené znamená, že ak má žiadateľ nedoplatky na daniach v SR, v prípade inom štáte, má prednosť použitie tejto dane na nedoplatky v poradí podľa citovaného ustanovenia daňového poriadku.

Od 1. januára 2016 vstúpila do účinnosti právna úprava prepojenia oblasti medzinárodného vymáhania a mechanizmu žiadostí o vrátenie dane podľa zákona o DPH. Táto je zahrnutá v legislatívnych zmenách, týkajúcich sa daňového poriadku, ako aj v novele zákona č. 466/2009 Z. z. o medzinárodnej pomoci pri vymáhaní niektorých finančných pohľadávok a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o medzinárodnej pomoci pri vymáhaní“) a zakotvuje oprávnenie použiť sumu dane z pridanej hodnoty priznanej platiteľovi DPH z členského štátu EÚ alebo zmluvného štátu na úhradu nedoplatkov tohto platiteľa. Rovnako zmena právnej úpravy prináša oprávnenie požadovať takúto sumu DPH priznanej členským štátom EÚ na úhradu nedoplatkov evidovaných správcom dane, v rámci medzinárodnej pomoci pri vymáhaní.

Pri vrátení dane na účet vedený v zahraničnej banke v inom členskom štáte sa od sumy dane odpočítajú bankové poplatky za prevod peňažných prostriedkov (§ 55d ods. 8 zákona o DPH). Ak žiadateľ požaduje vrátiť daň na účet vedený v zahraničnej banke a túto skutočnosť vyznačí priamo v podanej žiadosti o vrátenie dane, nie je potrebné, aby žiadateľ podával na Daňový úrad Bratislava „osobitnú“ žiadosť o poukázanie sumy dane na účet vedený v zahraničnej banke. Daňový úrad Bratislava akceptuje vyznačenie čísla účtu vedeného v zahraničnej banke, na ktorý majú byť vyplatené finančné prostriedky, na základe podanej žiadosti o vrátenie dane.

Príklad č. 11:

Žiadateľ o vrátenie dane z Rakúska zaslal prostredníctvom elektronického portálu vo svojom členskom štáte, t.j. v Rakúsku, žiadosť o vrátenie dane za obdobie kalendárneho roka 2018 dňa 16.1.2019. Žiadosť bola prijatá Daňovým úradom Bratislava dňa 30.1.2019. Daňový úrad Bratislava požiadal po prijatí žiadosti o dodatočné informácie, týkajúce sa originálov faktúr v prípadoch, keď bol základ dane nižší, ako je uvedené § 55b ods. 5 zákona o DPH. Žiadosť o dodatočné informácie bola zaslaná žiadateľovi elektronicky dňa 15.2.2019. Žiadateľ je povinný v lehote do jedného mesiaca, t.j. do 15.3.2019 poskytnúť dodatočné informácie Daňovému úradu Bratislava. Daňový úrad Bratislava obdržal odpoveď na žiadosť o dodatočné informácie dňa 10.3.2019. Po prijatí dodatočných informácií by Daňový úrad Bratislava mal rozhodnúť o žiadosti na vrátenie dane v lehote do dvoch mesiacov od prijatia požadovaných informácií. Keďže dvojmesačná lehota na oznámenie rozhodnutia uplynie skôr ako uplynie šesť mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, Daňový úrad Bratislava oznámi rozhodnutie o žiadosti o vrátenie dane najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, t.j. do 30.7.2019 (§ 55d ods. 5 zákona o DPH, posledná časť vety). Daňový úrad Bratislava daň vráti do 10 pracovných dní od uplynutia lehoty na oznámenie rozhodnutia. Ak žiadateľ neposkytne dodatočné informácie v zmysle zaslanej žiadosti o dodatočné informácie, Daňový úrad Bratislava je v uvedenom prípade taktiež povinný rozhodnúť o žiadosti o vrátenie dane najneskôr do 30.7.2019, pretože dvojmesačná lehota na oznámenie rozhodnutia uplynie skôr ako uplynie šesť mesiacov odo dňa prijatia žiadosti.

Príklad č. 12:

Daňový úrad Bratislava prijal žiadosť o vrátenie dane od žiadateľa z iného členského štátu a keďže mal pochybnosti o správnosti uplatňovaného nároku požiadal žiadateľa o dodatočné informácie. Žiadateľ mal v súlade s ustanovením § 55d ods. 4 zákona o DPH požadované informácie poskytnúť Daňovému úradu Bratislava do jedného mesiaca odo dňa, kedy mu bola požiadavka doručená. Žiadateľ však požadované informácie poskytol až po uplynutí uvedenej lehoty. Ak

Daňový úrad Bratislava o žiadosti ešte nerozhodol, bude brať tieto informácie do úvahy, pričom o žiadosti rozhodne do dvoch mesiacov od prijatia požadovaných informácií, alebo najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, ak dvojmesačná lehota na oznámenie rozhodnutia uplynie skôr ako uplynie šesť mesiacov odo dňa prijatia žiadosti.

Rozhodnutím o žiadosti o vrátenie dane Daňový úrad Bratislava žiadateľovi buď prizná celú výšku žiadanej sumy dane (t.j. žiadosti sa vyhovuje), alebo prizná len časť žiadanej sumy dane (t.j. žiadosti sa čiastočne vyhovuje), príp. neprizná žiadnu sumu dane (t.j. žiadosti sa nevyhovuje). Podľa § 55d ods. 9 zákona o DPH v prípade, ak Daňový úrad Bratislava rozhodne o žiadosti o vrátenie dane tak, že zamietá žiadosť o vrátenie celej dane alebo časti dane, rozhodnutie musí obsahovať odôvodnenie. Proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o vrátenie celej dane alebo časti dane sa môže žiadateľ odvolať spôsobom a v lehote podľa osobitného predpisu (t.j. podľa § 72 daňového poriadku, teda písomne alebo ústne do zápisnice u správcu dane v lehote do 30 dní od doručenia rozhodnutia, proti ktorému odvolanie smeruje).

Podľa § 55d ods. 10 zákona o DPH, ak daň bola vrátená na základe nepravdivých údajov alebo sa vrátenie dane dosiahlo podvodným spôsobom, žiadateľ je povinný zaplatiť Daňovému úradu Bratislava neoprávnené vrátenú daň a pokutu uloženú podľa § 155 ods. 1 písm. f) druhý bod daňového poriadku. Ak žiadateľ uloženú pokutu nezplatí, Daňový úrad Bratislava má právo odmietnuť ďalšie vrátenie dane až do výšky nezaplatenej pokuty.

Podľa § 55d ods. 11 zákona o DPH Daňový úrad Bratislava vráti daň za obdobie kalendárneho roka, na ktoré sa žiadosť o vrátenie dane vzťahuje, zníženú alebo zvýšenú o sumu, ktorá zodpovedá oprave dane vykonanej podľa § 55c ods. 4 a 5 zákona o DPH. Ak sa oprava dane vykoná podaním samostatného vyhlásenia podľa § 55c ods. 5 zákona o DPH, Daňový úrad Bratislava rozhodne o zvýšení alebo znížení dane na základe samostatného vyhlásenia o oprave dane.

V prípade, ak Daňový úrad Bratislava nevráti žiadateľovi daň v lehote podľa § 55d ods. 7 zákona o DPH, žiadateľ má nárok na úrok vo výške ustanovenej podľa § 79 ods. 3 daňového poriadku.

Žiadateľ nemá nárok na úrok, ak nepredložil dodatočné informácie alebo ďalšie dodatočné informácie v lehote podľa § 55d ods. 4 zákona o DPH, alebo ak nepredložil kópiu faktúry alebo dovozného dokladu podľa § 55b ods. 5 zákona o DPH.

2. diel Podanie žiadosti o vrátenie dane v inom členskom štáte platiteľom dane registrovaným podľa § 4 alebo § 4b zákona o DPH

Ustanovenia § 55f až § 55g zákona o DPH sú určené pre platiteľov dane, ktorí majú sídlo, miesto podnikania alebo prevádzkareň v Slovenskej republike a majú nárok na vrátenie dane z kúpy tovarov a služieb v iných členských štátoch EÚ. Pravidlá, ktoré sa vzťahujú na platiteľov dane podávajúcich žiadosť o vrátenie dane v inom členskom štáte, sú obdobné pravidlám ustanoveným pre zahraničné osoby z iných členských štátov podávajúcich žiadosť o vrátenie dane v Slovenskej republike a ktoré sú uvedené v 1. diele tohto metodického pokynu (§ 55a až § 55e zákona o DPH).

Podľa § 55f ods. 1 zákona o DPH platiteľ dane registrovaný podľa § 4 alebo 4b zákona o DPH uplatňuje nárok na vrátenie dane v členskom štáte, v ktorom mu boli dodané tovary a služby alebo do ktorého dovezol tovar, podaním žiadosti o vrátenie dane elektronickými prostriedkami prostredníctvom elektronického portálu finančnej správy.

Žiadosť o vrátenie dane môže platiteľ dane registrovaný podľa § 4 alebo § 4b zákona o DPH podať, ak v členskom štáte, v ktorom žiada vrátenie dane, nemá sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň, bydlisko alebo sa v ňom obvykle nezdržiava. Obdobne, ako pri žiadateľovi z iného členského štátu, aj platiteľ dane usadený v SR musí splniť podmienky, že za obdobie, za ktoré žiada vrátenie dane, bol platiteľom dane a že nevykonával výlučne činnosti, pri ktorých nemôže odpočítať daň.

Príklad č. 13:

Platiteľ dane, vykonávajúci len oslobodené činnosti – finančné služby podľa § 39 zákona o DPH, nakúpil v Českej republike v roku 2018 tovar. Aj keď splnil podmienky, že v Českej republike nie je usadený a za obdobie, za ktoré by žiadal vrátenie dane, bol platiteľom dane, nemá nárok na vrátenie dane, pretože v tuzemsku vykonával výlučne činnosti oslobodené od dane bez nároku na odpočítanie dane.

Aplikácia na podanie žiadosti je dostupná cez webové rozhranie portálu finančnej správy akémukoľvek používateľovi Autorizovaných elektronických služieb, ktorý v procese autorizácie preukáže oprávnenie konať v danej veci za daňový subjekt alebo v mene daňového subjektu. Z dôvodu zaručenia autenticity dokumentu a identifikácie odosielateľa je nevyhnutné pri podaní žiadosti o vrátenie dane použiť kvalifikovaný elektronický podpis (ďalej len „KEP“). Pre získanie prístupu k aplikácii pre elektronické podanie žiadosti o vrátenie dane je potrebné, aby žiadateľ resp. jeho zástupca absolvoval dva procesy a to:

- registráciu na elektronickom portáli finančnej správy (pridelenie ID) – Ide o jednoduché vyplnenie registračného formulára používateľa s jeho základnými identifikačnými, kontaktnými a autentifikačnými údajmi, ktorého výsledkom je pridelenie ID používateľa. ID používateľa a heslo, ktoré si používateľ sám zvolí, sa bude používať na prihlásenie do autorizovanej zóny portálu.
- autorizáciu, ktorá predstavuje proces preukázania oprávnenia konať v mene daňového subjektu alebo za daňový subjekt (napr. predložením plnomocenstva v zmysle § 9 ods. 3 daňového poriadku). Autorizáciu je možné vykonať elektronicky, osobne na miestne príslušnom daňovom úrade alebo písomnou žiadosťou. Elektronickú autorizáciu môže daňový subjekt vykonať len so KEPom po prihlásení sa na portál finančnej správy cez Osobnú internetovú zónu – Autorizácie – Žiadosť o autorizáciu. Ak sa zástupca za daňový subjekt autorizuje, tak k žiadosti o autorizáciu priloží aj plnú moc.

Po prihlásení sa cez overené prístupové práva na portáli finančnej správy môže platiteľ dane (resp. jeho zástupca) vyplniť „globálnu žiadosť“ o vrátenie dane. Globálna žiadosť znamená, že platiteľ dane v rámci jednej žiadosti môže vyplniť jednotlivé žiadosti do príslušných členských krajín, v ktorých žiada o vrátenie dane. Okrem „globálnej žiadosti“, môže platiteľ dane podať aj „národné žiadosti“, čo znamená, že platiteľ dane môže na elektronickom portáli samostatne vyplniť žiadosti do jednotlivých členských štátov EÚ. Teda je na rozhodnutí platiteľa dane, či uprednostní formu „globálnej žiadosti“ o vrátenie dane alebo podá samostatné „národné žiadosti“ do jednotlivých členských štátov EÚ. Elektronický portál finančnej správy umožňuje rôzne varianty podania žiadostí, napr. jedna žiadosť bude zahŕňať údaje zasielané do Francúzska, druhá žiadosť údaje zasielané do Španielska, Portugalska a Belgicka, tretia žiadosť napr. údaje zasielané do Švédska a Dánska, atď.

Ak podá samostatné žiadosti a následne potrebuje vykonať opravu iba pri jednom nákupe, vytvorí novú verziu žiadosti, ktorá bude odoslaná iba do daného členského štátu. Ak by platiteľ podal globálnu žiadosť a následne potrebuje opraviť len jeden nákup, vytvorí novú verziu žiadosti ku globálnej žiadosti, ktorá bude odoslaná do všetkých členských štátov, z ktorých platiteľ žiadal vrátiť daň, aj keď sa údaje v žiadosti pre ostatné členské štáty nemenia.

Po vyplnení žiadosti o vrátenie dane na elektronickom portáli, je potrebné ju uložiť a podpísať kvalifikovaným elektronickým podpisom. Ukončením procesu podpísania žiadosti o vrátenie dane kvalifikovaným elektronickým podpisom je dokument automaticky odoslaný na elektronickú podateľňu Finančného riaditeľstva, kde systém kontroluje platnosť KEP. Z elektronickej podateľne dostane platiteľ dane potvrdenie o prijatí žiadosti. Ak žiadosť o vrátenie dane nebude podpísaná KEP, platiteľovi dane nebude zaslané potvrdenie o prijatí žiadosti na elektronickú podateľňu, ale mu bude oznámené, že jeho žiadosť bola elektronickou podateľňou zamietnutá.

Aplikácia na podávanie žiadostí o vrátenie dane je dostupná len v slovenskom jazyku. K aplikácii na podanie žiadostí o vrátenie DPH z členských štátov EÚ (VAT Refund), Finančné riaditeľstvo SR, vypracovalo Používateľskú príručku, ktorá je zverejnená na webovom portáli finančnej správy v časti Podnikatelia a organizácie/Dane/Daň z pridanej hodnoty/Vrátenie dane z iných členských štátov/Spôsob podania žiadosti..

Podľa § 55f ods. 1 zákona o DPH žiadosť o vrátenie dane sa podáva najneskôr do 30. septembra kalendárneho roka, ktorý nasleduje po období, za ktoré sa uplatňuje nárok na vrátenie dane (uvedené vyplýva aj z článku 15 ods. 1 smernice Rady 2008/9/ES).

1. oddiel Žiadosť o vrátenie dane a jej náležitosti

Na obsah žiadosti o vrátenie dane podanej platiteľom dane registrovaným podľa § 4 alebo § 4b zákona o DPH sa primerane vzťahuje § 55b ods. 2 až 4 zákona o DPH (1. diel, 3. oddiel tohto metodického pokynu). Žiadosť o vrátenie dane sa nepovažuje za podanú, ak tieto údaje neobsahuje. Z uvedeného vyplýva, že tak ako prijatá žiadosť o vrátenie dane z iného ČŠ, tak aj žiadosť odosielaná do iného ČŠ musí obsahovať základné náležitosti uvedené v ustanoveniach

§ 55b ods. 2 až 4 zákona o DPH. Uvedená povinnosť vyplýva obdobne aj z článku 15 ods. 1 smernice Rady 2008/9/ES. Ide o nasledovné povinné náležitosti žiadosti o vrátenie dane (§ 55b ods. 2 zákona o DPH):

- a) priezvisko a meno alebo názov platiteľa dane (žiadateľa o vrátenie dane) a adresu jeho sídla, miesta podnikania, prevádzkarne, bydliska alebo miesta, kde sa obvykle zdržiava,
- b) elektronickú adresu platiteľa dane,
- c) opis podnikateľskej činnosti platiteľa dane, pre ktorú tovar a služby nadobudol, uvedením zodpovedajúceho číselného kódu podľa osobitného predpisu, ktorým je Nariadenie Rady (EHS) č. 3037/90 z 9. októbra 1990 o štatistickej klasifikácii ekonomických činností v Európskom spoločenstve (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 2/zv. 4; Ú. v. ES L 293, 24.10.1990) v platnom znení
- d) obdobie podľa § 55c ods. 1 zákona o DPH, na ktoré sa žiadosť o vrátenie dane vzťahuje,
- e) vyhlásenie platiteľa dane, že spĺňa podmienku podľa § 55a ods. 2 písm. c) zákona o DPH, to znamená, že v období, za ktoré podáva žiadosť o vrátenie dane, nedodal tovar ani službu, ktoré sa považujú za dodané alebo poskytnuté v členskom štáte vrátenia dane s výnimkou dodaní uvedených v článku 3 písm. b) bodoch i) a ii) smernice Rady 2008/9/ES,
- f) identifikačné číslo pre daň platiteľa dane pridelené v SR podľa § 4 alebo § 4b zákona o DPH,
- g) údaje o bankovom účte platiteľa dane vrátane medzinárodného bankového čísla účtu (IBAN) a medzinárodného kódu banky (BIC).

Okrem náležitostí uvedených v § 55b ods. 2 zákona o DPH, žiadosť o vrátenie dane podaná platiteľom dane musí obsahovať v súlade s ustanovením § 55b ods. 3 zákona o DPH údaje z každej faktúry o dodaní tovaru alebo služby a z každého dovozného dokladu, z ktorých žiadateľ žiada vrátenie dane, a to:

- a) priezvisko a meno alebo názov dodávateľa a adresu jeho sídla, miesta podnikania, prevádzkarne, bydliska alebo miesta, kde sa obvykle zdržiava,
- b) identifikačné číslo pre daň dodávateľa alebo daňové registračné číslo dodávateľa pridelené členskými štátmi vrátenia dane okrem dovozu tovaru,
- c) dátum vyhotovenia faktúry, číslo faktúry a dátum a číslo dovozného dokladu,
- d) základ dane a sumu dane z pridanej hodnoty vyjadrenú v peňažnej mene členského štátu vrátenia dane,
- e) výšku odpočítateľnej dane z pridanej hodnoty vypočítanú v súlade s článkom 5 a článkom 6 druhým pododsekom smernice Rady 2008/9/ES vyjadrenú v peňažnej mene členského štátu vrátenia dane (§ 55a ods. 3 a 4 zákona o DPH),
- f) v prípade potreby pomernú výšku odpočítateľnej dane v súlade s článkom 6 smernice Rady 2008/9/ES vyjadrenú v percentách (§ 55a ods. 3 zákona o DPH). Aplikácia vrátenia dane v prípade vyplnenia príslušného percenta, ktoré zodpovedá koeficientu podľa § 50 zákona o DPH, následne automaticky vypočíta hodnotu podľa „Odpočítateľná DPH“ ($\text{Odpočítateľná DPH} \leq \text{DPH} * \text{Odpočítateľná časť v \%} / 100$).
- g) číselný kód podľa článku 9 smernice Rady 2008/9/ES (§ 55b ods. 4 zákona o DPH), ktorý prislúcha nadobudnutému tovaru a službe, a pri použití číselného kódu 10 druh nadobudnutého tovaru a služby.

Keďže žiadosť o vrátenie dane musí obsahovať údaje z každej faktúry o dodaní tovaru alebo služby a z každého dovozného dokladu, z ktorých žiada vrátenie dane, nie je možné, aby platiteľ dane pri zadávaní jednotlivých dokladov do žiadosti v aplikácii vrátenia dane sčítaval údaje napr. z viacerých dokladov vyhotovených jedným dodávateľom tovaru alebo služby. To znamená, že platiteľ dane aj v prípade viacerých dokladov vyhotovených tým istým dodávateľom v tom istom období vrátenia dane, je povinný zadávať pri vyplňaní žiadosti každý doklad osobitne, t.j. je potrebné zadávať každý doklad ako osobitný nákup.

To isté sa vzťahuje aj na prípady, ak platiteľ dane zadáva do žiadosti o vrátenie dane okrem faktúr aj dobropisy (záporné položky). To znamená, že aj v prípade uvádzania dobropisov (ktoré sa tiež považujú za faktúru na účely zákona o DPH) v žiadosti o vrátenie dane v aplikácii vrátenia dane, je potrebné, aby platiteľ dane osobitne uvádzal údaje z faktúry za dodanie tovaru alebo služby a osobitne údaje z dobropisu (so znamienkom mínus). Aplikácia na podanie žiadosti o vrátenie dane akceptuje zadávanie záporných hodnôt do žiadosti.

Ak je vo faktúre za dodanie tovaru alebo služby uvedených viac samostatných položiek (teda viac druhov tovarov, príp. viac druhov služieb), ktoré spadajú pod rôzne číselné kódy (1-9), platiteľ dane uvádza pri vyplňaní žiadosti všetky k nim prislúchajúce kódy, a v prípade, ak to členský štát vrátenia dane vyžaduje, aj k nim prislúchajúce sub-kódy, ale len jeden (celkový) základ dane a k nemu prislúchajúcu výšku dane vyjadrenú v peňažnej mene členského štátu vrátenia dane.

Aplikácia na podanie žiadosti o vrátenie dane umožňuje vybrať k jednému nákupu (jednej faktúre) viac kódov, príp. subkódov.

Ak platiteľ dane uplatňuje pomernú výšku odpočítateľnej dane podľa § 49 ods. 4 zákona o DPH, uplatňuje si aj pomernú sumu vrátenia dane v inom členskom štáte, a to na základe koeficientu vypočítaného v zmysle § 50 zákona o DPH. V žiadosti o vrátenie dane platiteľ dane uvádza výšku koeficientu v percentuálnej hodnote ku každej faktúre, ktorá predstavuje nákup tovarov a služieb, ktoré platiteľ dane použije na účely zdaňovaných transakcií s nárokom na odpočítanie dane a súčasne oslobodených transakcií bez nároku na odpočítanie dane. Po prepočítaní ročného koeficientu podľa § 50 ods. 4 zákona o DPH, ak sa upraví pomerná výška odpočítateľnej dane, je platiteľ dane povinný opraviť sumu dane, o vrátenie ktorej žiadal, alebo sumu dane, ktorá sa mu už vrátila z iného členského štátu.

Príklad č. 14:

Platiteľ dane, ktorý sa zaoberá predajom farieb a lakov a zároveň poskytuje prenájom nehnuteľnosti oslobodený od dane, sa zúčastnil v Rakúsku v prvom polroku 2018 kurzu manažérskeho riadenia za cenu 2000 + 400 eur DPH. Platiteľ dane použije nakúpenú službu na riadenie a administratívu svojho celého podnikania, t.j. aj na predaj tovaru, aj na prenájom nehnuteľnosti.

Keďže platiteľ dane v tuzemsku vykonáva činnosti s nárokom na odpočítanie dane a činnosti oslobodené od dane bez nároku na odpočítanie, prijaté tovary a služby, ktoré použije na dodávky tovarov a služieb, pri ktorých môže odpočítať daň a súčasne na dodávky tovarov a služieb, pri ktorých nemôže odpočítať daň, prepočítava predbežným koeficientom z predchádzajúceho kalendárneho roku, ktorý je napr. 0,62. V prípade nákupu služby z Rakúska si platiteľ dane uvedie do žiadosti o vrátenie dane k faktúre za nákup služby pomernú výšku odpočítateľnej dane vyjadrenú v percentách 62 %, t.j. 248 eur. Po skončení roku 2018 je platiteľ povinný vypočítať ročný koeficient (§ 50 ods. 4 zákona o DPH) a tento použiť aj pre sumy žiadanej alebo vrátenej dane v iných členských štátoch.

Platiteľ dane oznámi výšku skutočného (ročného) koeficientu buď v podanej nasledujúcej žiadosti o vrátenie dane, alebo ak nebude žiadať o vrátenie dane v nasledujúcom roku, podaním samostatného vyhlásenia, ktoré sa týka len opravy dane, o vrátenie ktorej žiadal.

Platiteľ dane uvádza ku každému nákupu tovaru a služby v inom členskom štáte číselný kód pre nadobudnutý tovar a služby, ktoré boli transponované do § 55b ods. 4 zákona o DPH nasledovne:

	Druh tovaru alebo služby	Číselný kód
a)	pohonná látka	1
b)	nájom dopravných prostriedkov	2
c)	výdavky týkajúce sa dopravných prostriedkov s výnimkou tých, ktoré súvisia s tovarom a službami podľa písmen a) a b)	3
d)	poplatky za užívanie ciest a diaľnic	4
e)	cestovné náklady týkajúce sa osobnej dopravy	5
f)	ubytovacie služby	6
g)	jedlá, nápoje a reštauračné služby	7
h)	vstupné na veľtrhy a výstavy	8
i)	výdavky na luxusné predmety, pohostenie, zábavu a reprezentáciu	9
j)	iné tovary a služby ako sú uvedené v písmenách a) až i) – To znamená, že ak príslušný nákup (faktúru alebo dovozný doklad) nie je možné zaradiť ani do jedného z kódov 1-9, uvádza sa do kódu 10. V prípade číselného kódu 10 je potrebné uviesť druh tovaru a služby vždy v jazyku členského štátu vrátenia dane.	10

Uvedené kódy sú harmonizované v rámci členských štátov EÚ a povinnosť žiadateľa o vrátenie dane (platiteľa dane) uvádzať v žiadosti o vrátenie dane vyššie uvedené číselné kódy (1-10) na označenie druhu nadobudnutého tovaru a služieb vplyva z článku 9 ods. 1 smernice Rady 2008/9/ES. Zároveň je v článku 9 ods. 2 uvedenej smernice uvedené, že členský štát vrátenia dane môže požadovať, aby žiadateľ poskytol ďalšie informácie vo forme elektronických kódov v súvislosti s každým kódom uvedeným v článku 9 ods. 1, pokiaľ sú tieto informácie nevyhnutné z dôvodu akýchkoľvek obmedzení práva na odpočítanie dane podľa smernice 2006/112/ES tak, ako sa uplatňuje v členskom štáte vrátenia

dane, alebo pokiaľ sú nevyhnutné pre vykonávanie príslušnej výnimky, ktorá je udelená členskému štátu vrátenia dane podľa článkov 395 alebo 396 uvedenej smernice.

Subkódy, resp. bližšie určujúce kódy presnejšie špecifikujú tovary a služby, z ktorých si žiadateľ o vrátenie dane žiada vrátiť daň. To znamená, že členskému štátu vrátenia dane poskytujú podrobnejšie informácie o nadobudnutom tovare alebo službe, a tým aj uľahčujú posúdenie nároku na vrátenie dane podľa pravidiel platných v členskom štáte vrátenia dane. Platiteľ dane pri vyplňaní žiadosti o vrátenie dane na portáli finančnej správy, pri zadávaní konkrétneho nákupu (dokladu), má možnosť pozrieť si aktuálny prehľad kódov a subkódov, ktoré jednotlivé členské štáty vyžadujú (súbor je možné nájsť kliknutím na názov „Zoznam kódov a subkódov“). Ohľadom overenia správnosti zaradenia konkrétneho nákupu pod kód, resp. subkód je vhodné, hlavne v prípade pochybností, kontaktovať členský štát vrátenia dane.

V zmysle článku 10 smernice Rady 2008/9/ES môže členský štát vrátenia dane požadovať od žiadateľa (platiteľa dane), aby spolu so žiadosťou o vrátenie dane elektronicky predložil kópiu faktúry alebo dovozného dokladu, ak je základ dane vo faktúre alebo dovoznom doklade alebo jeho ekvivalent v národnej mene 1 000 eur alebo viac. Ak sa faktúra týka pohonnej látky, stanovený prah je 250 eur alebo jeho ekvivalent v národnej mene. Z uvedeného vyplýva, že článok 10 smernice Rady 2008/9/ES dáva členskému štátu možnosť voľby, či ako štát vrátenia dane bude vyžadovať, aby žiadateľ o vrátenie dane spolu so žiadosťou elektronicky predkladal aj kópie dokladov podľa limitov uvedených v tomto článku. Na základe uvedeného, čo sa týka povinnosti predkladania faktúr k žiadosti o vrátenie dane do iných členských štátov, je potrebné, aby sa platiteľ dane informoval v členskom štáte vrátenia dane.

Ak by platiteľovi dane na základe stanovených limitov v článku 10 smernice 2008/9/ES vyplynula povinnosť k žiadosti o vrátenie dane do konkrétneho členského štátu priložiť viac faktúr, ktoré by mohli aj po kompresii presiahnuť objem 5 MB, bolo z technických príčin členskými štátmi dohodnuté, že hraničný limit na objem zasielaných dát je 5 MB na jeden členský štát na jedno obdobie. Ak teda celkový objem dát priložených k žiadosti presiahne po kompresii 5 MB, je možné, aby platitelia dane prikladali k žiadosti o vrátenie dane len doklady do hraničného limitu 5 MB. Po dohode členských štátov je možné k žiadosti prikladať len faktúry s najvyššou sumou dane, pričom ostatné doklady budú doručené na žiadosť členského štátu vrátenia dane o dodatočné informácie v zmysle článku 20 smernice 2008/9/ES. Naskenované dokumenty je možné prikladať k žiadosti o vrátenie dane vo formátoch JPEG, TIFF a PDF. Rovnako je povolený formát ZIP, ZIP-súbor však môže obsahovať len niektorý zo zoznamu povolených formátov.

2. oddiel Obdobie, za ktoré sa žiadosť o vrátenie dane podáva

Obdobie, za ktoré sa žiadosť o vrátenie dane podáva a transakcie, na ktoré sa žiadosť o vrátenie dane vzťahuje, sú upravené predovšetkým v článkoch 14, 16 a 17 smernice 2008/9/ES. Princiálne pre platiteľov dane podávajúcich žiadosť o vrátenie dane do iných členských štátov platia rovnaké pravidlá, ako platia pre zahraničné osoby z iných členských štátov podávajúcich žiadosť o vrátenie dane do Slovenskej republiky (obdobie a transakcie, čo sa týka žiadateľov z iných členských štátov podávajúcich žiadosť do SR, sú upravené v § 55c ods. 1 až 3 zákona o DPH).

Keďže, ako už bolo uvedené aj v časti týkajúcej sa vrátenia dane žiadateľom z iných členských štátov (1. diel, 4. oddiel tohto metodického pokynu), znenie uvedené predovšetkým v článku 14 ods. 2 smernice 2008/9/ES (t.j. § 55c ods. 3 zákona o DPH) nie je jednoznačné a prístup jednotlivých členských štátov pri uplatňovaní článku 14 ods. 2 smernice 2008/9/ES je rôzny. Na základe týchto nejasností, niektoré členské štáty vracajú daň aj z faktúr vyhotovených v kalendárnych rokoch predchádzajúcich kalendárnemu roku, za ktoré sa žiadosť o vrátenie dane podáva, iné členské štáty (väčšina) článok 14 ods. 2 smernice 2008/9/ES vykladajú tak, že nepripúšťajú do žiadosti o vrátenie dane za príslušný kalendárny rok zahrnúť faktúry z predchádzajúcich kalendárnych rokov.

3. oddiel Zastupovanie platiteľa dane v procese podania žiadosti o vrátenie dane

V konaní o vrátení dane môže žiadateľa zastupovať aj zástupca. Zástupcom môže byť fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má bydlisko alebo sídlo v tuzemsku alebo v zahraničí. V zmysle § 9 a § 10 daňového poriadku sa platiteľ dane môže dať vo veci vrátenia dane z iného členského štátu zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí a ktorý koná v rozsahu plnomocenstva udeleného písomne alebo ústne do zápisnice u správcu dane.

Ak platiteľ dane splnomocní zástupcu na konanie o žiadosti o vrátenie dane, žiadosť vyplní za platiteľa dane zástupca. V prípade, že miestne príslušný správca dane v súvislosti s podanou žiadosťou o vrátenie dane požaduje ďalšie informácie, koná vo veci so zástupcom platiteľa dane (žiadateľa o vrátenie dane).

4. oddiel Vyplnenie žiadosti na portáli finančnej správy

Po vyplnení žiadosti na elektronickom portáli finančnej správy a jej odoslaní na elektronickú podateľňu finančnej správy dostane platiteľ dane potvrdenie z elektronickej podateľne o prijatí žiadosti (§ 55g ods. 1 zákona o DPH). Ak ale po podaní žiadosti na elektronickú podateľňu systém vyhodnotí, že KEP platiteľa dane nie je platný, platiteľovi dane (príp. zástupcovi) nebude zaslané potvrdenie o prijatí žiadosti na elektronickú podateľňu, ale mu bude oznámené, že jeho žiadosť bola elektronickou podateľňou zamietnutá.

Po prijatí žiadosti na elektronickú podateľňu má Slovenská republika, ako členský štát usadenia, 15 dňovú lehotu na skontrolovanie prijatej žiadosti od platiteľa dane. 15-dňová lehota vyplýva z článku 48 nariadenia Rady (EÚ) č. 904/2010 a je záväzná pre všetky členské štáty EÚ. V tejto lehote je preverované, či platiteľ dane, ktorý žiada o vrátenie dane v inom členskom štáte, bol v období, za ktoré žiada vrátenie dane, platiteľom dane a či nevykonával výlučne činnosti, pri ktorých nemôže odpočítať daň (podmienky vyplývajúce z § 55g ods. 2 zákona o DPH).

V prípade, ak sa zistí, že sú splnené podmienky na odoslanie žiadosti, Finančné riaditeľstvo SR odošle elektronickými prostriedkami žiadosť do členského štátu vrátenia. Ak za obdobie, za ktoré platiteľ dane žiada o vrátenie dane, nie sú splnené podmienky na odoslanie žiadosti, Finančné riaditeľstvo SR neodošle žiadosť o vrátenie dane do členského štátu vrátenia dane. Zároveň oznámi platiteľovi dane elektronickými prostriedkami, že jeho žiadosť o vrátenie dane nebola odoslaná (§ 55g ods. 2 zákona o DPH).

Ak žiadosť o vrátenie dane bola odoslaná do členského štátu vrátenia dane, následne členský štát vrátenia dane bezodkladne elektronickými prostriedkami oznámi priamo platiteľovi dane dátum prijatia žiadosti o vrátenie dane týmto členským štátom (článok 19 ods. 1 smernice Rady 2008/9/ES).

V súlade s článkom 13 smernice Rady 2008/9/ES (§ 55c ods. 4 zákona o DPH upravuje postup pri prijatých žiadostiach z iných členských štátov), ak žiadateľ - platiteľ dane po podaní žiadosti o vrátenie dane do iného členského štátu, v ktorej žiadal o vrátenie pomernej výšky dane, upraví odpočítateľnú časť dane podľa § 50 zákona o DPH, je povinný opraviť sumu dane, o ktorej vrátenie žiadal, alebo sumu dane, ktorá sa mu už vrátila.

Opravu podľa uvedeného článku vykoná žiadateľ v žiadosti o vrátenie dane vzťahujúcej sa na obdobie kalendárneho roka, ktorý nasleduje po kalendárnom roku, za ktorý žiadateľ žiadal vrátenie dane. V prípade, ak žiadateľ za obdobie kalendárneho roka, ktorý nasleduje po kalendárnom roku, za ktorý žiadal vrátenie dane, nepodáva žiadosť o vrátenie dane, opravu dane podľa vyššie uvedeného článku vykoná v samostatnom vyhlásení podanom prostredníctvom elektronického portálu finančnej správy (§ 55c ods. 5 zákona o DPH upravuje postup pri prijatých žiadostiach z iných členských štátov). Z uvedeného vyplýva, že prípadnú opravu dane má platiteľ dane vykonať v žiadosti o vrátenie dane podanej za nasledujúce obdobie, a len ak žiadosť o vrátenie dane za nasledujúci kalendárny rok nepodáva, potom opravu dane má vykonať prostredníctvom samostatného vyhlásenia o oprave dane. Aplikácia na podanie žiadosti o vrátenie dane umožňuje vykonanie uvedenej opravy dane obidvomi spôsobmi.

Vypracoval: Finančné riaditeľstvo SR, Banská Bystrica
Odbor daňovej metodiky
Apríl 2019